

Yttrande på delar av Partnerskapsöverenskommelsen 2021-2027 (N2020/02875)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket är också förvaltande myndighet för nio regionalfondsprogram samt program inom fonden för rättvis omställning och Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverkets kommentarer

Val och motivering av politiska mål

Tillväxtverket instämmer i valet av politiska mål för respektive fond men anser att motiveringarna för nedanstående politiska mål kan utvecklas och förstärkas.

➤ **Politikområde 1 Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling**

Nuvarande beskrivning av politikområdet fokuserar på digitalisering, forsknings- och innovationssamarbeten. Regionalfondsprogrammen kommer dock även omfatta frågor som berör grön omställning, entreprenörskap, internationalisering, kapitalförsörjning, förenkling, smart specialisering och utveckling av det företagsfrämjande systemet. Beskrivningarna av ovanstående kan vara ytterst övergripande men bör ändå tydligt framgå i beskrivningen av politikområdet.

➤ **Politikområde 2 Ett grönare och koldioxidsnålare Europa**

Nuvarande beskrivning av politikområdet fokuserar mycket på teknikutveckling. Mycket teknik finns redan idag men tekniken behöver implementeras och även beteenden behöver förändras. Beskrivningen av politikområdet kan vidareutvecklas exempelvis med texten "För att nå effekt på systemnivå, behövs kombinationer av teknik, beteende, planering, policyutveckling och utformning av den fysiska miljön."

➤ **Politikområde 3 Ett mer sammanlänkat Europa**

I beskrivningen av politikområdet kan det ytterligare tydliggöras att norra Sverige är, i ett EU-perspektiv, en ytstor och glest befolkad region med ett stort beroende av utrikeshandel och väl fungerande person- och godstransporter. Även hållbarhetsperspektivet kan tydliggöras dvs. att regionalfonden ska bidra till nationella och globala klimat- och miljömål om minskade utsläpp från transportsystemet. Sverige behöver bli ett transporteffektivt samhälle genom klimatsmarta fordon, fartyg och flyg samt överflyttning av transporter till järnväg och sjöfart.

➤ **Det särskilda målet avseende Fonden för rättvis omställning (FRO)**

Beskrivningen av det särskilda målet avseende FRO bör i högre utsträckning utgå från regeringsuppdraget där det anges att åtgärderna inom fonden ska avse verksamheter som omfattas av EU:s system med handel av utsläppsrätter. FRO ska koncentreras på de industrier och regioner med störst koldioxidutsläpp och tackla de socioekonomiska utmaningarna som följer av en omställning till en koldioxidsnål ekonomi.

När regeringen beslutat vilka industrier och regioner som föreslås ha territoriella omställningsplaner bör dessa också tydligt framgå i beskrivningen av det särskilda målet avseende FRO. Däremot anser Tillväxtverket att nuvarande beskrivningar på s. 5 och 7 över vilka investeringar som är aktuella inom FRO är för detaljerade.

Nedanstående kursiverade stycke på s. 5 och 7 föreslås strykas och ersättas med en mer övergripande text exempelvis att "åtgärder ska inriktas på innovation, investeringar och kompetensutveckling i klimatsmart produktion".

"Åtgärder ska inriktas på produktiva investeringar i små och medelstora företag, inklusive uppstartsföretag, som leder till ekonomisk diversifiering och omställning, investeringar i skapandet av nya företag, investeringar i forskning och innovation och främjande av överföring av avancerad teknik, investeringar i användning av teknik och infrastruktur för ren energi, minskning av växthusgasutsläpp, energieffektivitet och förnybar energi, investeringar för att främja cirkulär ekonomi, resurseffektivitet, återanvändning och återvinning samt för kompetenshöjning och omskolning av arbetstagare."

Samordning, avgränsning och synergier mellan fonderna

Partnerskapsöverenskommelsen ska beskriva hur samordning, avgränsning och komplementaritet mellan fonderna kommer ske, och hur dessa fonder förhåller sig till andra unionsinstrument. Tillväxtverket anser att nuvarande förslag identifierat var risken för eventuella överlappningar mellan fonderna finns men bör utveckla hur de olika fonderna ska avgränsas och/eller komplettera varandra. Särskilt viktigt är det att utveckla skrivningarna om hur de olika fonderna kompletterar varandra avseende investeringar inom kompetensutveckling, klimatomställning och landsbygdsutveckling vilket finns i samtliga fonder. Det bör förtydligas hur gränssnitten mellan målgrupperna ser ut mellan de olika fonderna.

Nuvarande förslag innehåller inga beskrivningar av de Interreg-program som Sverige omfattas av. För att synliggöra Interreg-programmen och att dessa är en del av regionalfonden bör Interreg beskrivas i avsnittet om samordning, avgränsning och synergier mellan fonderna. Partnerskapsöverenskommelsen bör också kompletteras med en tabell över planerade Interreg-program som Sverige omfattas av.

I avsnitt 2 s. 10 finns hållbar stadsutveckling felaktigt beskrivet under politiskt mål 5 "Ett Europa närmare medborgarna". Hållbar stadsutveckling inom regionalfonden kommer ligga under politiskt mål 1 och 2 vilket innebär att beskrivningen av politiskt mål 5 bör strykas. Det bör också framgå att insatserna för hållbar stadsutveckling kommer i ett första steg att göra ett urval av städer som ska genomföra programmet. Detta kommer att göras genom att erbjuda finansiering för framtagande av integrerade territoriella strategier. Strategierna ska säkerställa lokal anpassning och ägarskap av insatserna för hållbar stadsutveckling.

Territoriellt perspektiv

Med respekt för den strategiska nivån och behovet av att hålla nere antalet tecken anser Tillväxtverket att det territoriella perspektivet kan och bör vidareutvecklas i partnerskapsöverenskommelsen. Tillväxtverket föreslår att skrivningar hämtas från utkastet till den nya nationella strategin som regeringen lanserar sommaren 2021. Ett stärkt territoriellt perspektiv på den nivån skulle synliggöra intentionerna med helheten. Det territoriella perspektivet kan tydliggöras genom att insatserna ska utgå från skilda förutsättningar inte bara i regioner utan i olika geografier som städer och landsbygder.

Hantering av tekniskt stöd, TA

Tillväxtverket föreslår tillsammans med övriga förvaltande myndigheter i Sverige att det i partnerskapsöverenskommelsen anges att en schablonmodell för TA ska användas istället för dagens system med redovisning av faktiska kostnader. Schablonmodellen innebär förenkling, minskad administration och en ökad förutsägbarhet samt sannolikt även en högre nyttjandegrad dvs. en högre andel av EU-medlen kommer Sverige till del.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf. Patrik Sällström har varit föredragande. I handläggningen har också Jonas Örtquist, Annika Rosing och Cecilia Johansson deltagit.

Gunilla Nordlöf
Generaldirektör

Patrik Sällström
Stf Avdelningschef